EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2020/1884

(2020. gada 14. maijs)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Savienības 2018. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, VIII iedaļa – Eiropas Ombuds

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Savienības 2018. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, VIII iedaļa – Eiropas Ombuds,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0028/2020),

A. tā kā saistībā ar budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru budžeta izpildes apstiprinātājiestāde uzsver, ka ir īpaši svarīgi vēl vairāk pastiprināt Savienības iestāžu demokrātisko leģitimitāti, uzlabojot pārredzamību un pārskatatbildību un īstenojot uz sniegumu balstītas budžeta izstrādes koncepciju un cilvēkresursu labu pārvaldību,

1. ar gandarījumu norāda, ka Eiropas Revīzijas palāta ("Revīzijas palāta") savā pārskatā par Eiropas Ombuda ("Ombuds") 2018. finašu gada pārskatiem konstatēja, ka nav atklāti nopietni trūkumi attiecībā uz revidētajiem Ombuda cilvēkresursu un iepirkumu aspektiem;

2. ņem vērā to, ka Revīzijas palāta ir konstatējusi – kopumā maksājumos, kas 2018. gada 31. decembrī slēgtajā gadā veikti saistībā ar Ombuda administratīvajiem izdevumiem, kļūdu līmenis nebija būtisks un pārbaudītās pārvaldības un kontroles sistēmas bija efektīvas;

3. vispārēji vērtējot, pauž nožēlu par to, ka Revīzijas palātas gada pārskata 10. nodaļai "Administrācija" ir diezgan ierobežots tvērums un maz secinājumu, neraugoties uz to, ka daudzgadu finanšu shēmas 5. izdevumu kategorija "Administrācija" tiek uzskatīta par zema riska izdevumu kategoriju;

4. norāda, ka Revīzijas palāta no daudzgadu finanšu shēmas 5. izdevumu kategorijas "Administrācija" pārbaudei atlasīja 45 no visu Savienības iestāžu un struktūru darījumiem; ņem vērā, ka izlase bija veidota tā, lai būtu pārstāvēts izdevumu diapazons 5. izdevumu kategorijā, kurai atvēlēti 6,3 % no Savienības budžeta; ņem vērā to, ka Revīzijas palāta darba procesā ir konstatējusi – administratīvie izdevumi ir zema riska izdevumi; tomēr uzskata, ka attiecībā uz pārējām iestādēm ir atlasīts nepietiekams darījumu skaits, un prasa, lai Revīzijas palāta pārbaudei atlasīto darījumu skaitu palielinātu vēl vismaz par 10 %;

5. atzinīgi vērtē to, ka Ombuds ir noteicis kā paraugpraksi to, ka gada darbības pārskata iesniegšanas termiņš ir 31. marts nākamajā gadā pēc tam, kad ir noslēdzies finanšu gads, un šo paraugpraksi ievēro; tādēļ atzinīgi vērtē to, ka Ombuds gada darbības pārskatu pieņēma līdz 28. martam, kas budžeta izpildes apstiprinātājiestādei dod vairāk laika padziļināti iepazīties ar pārskatu un labāk īstenot budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru;

6. uzsver, ka Ombuda budžets tiek izmantots tikai administratīvām vajadzībām un 2018. gadā tas bija 10 837 545 EUR (2017. gadā – 10 905 441 EUR), proti, par 67 896 EUR (0,62 %) mazāks; atzinīgi vērtē Ombuda kopumā piesardzīgo un pareizo finanšu pārvaldību 2018. gada budžeta periodā; norāda, ka saistības tika uzņemtas par 95,33 % no kopējām apropriācijām (salīdzinājumā ar 93,91 % 2017. gadā) un tika apmaksāti 91,33 % apropriāciju (salīdzinājumā ar 86,20 % 2017. gadā);

7. norāda, ka situācija ir uzlabojusies pārnesto apropriāciju jomā, proti, no 2018. gada uz 2019. gadu tika pārnesti 433 865,17 EUR (4 % no 2018. gada budžeta) salīdzinājumā ar 841 340,68 EUR (7,71 % no 2017. gada budžeta), kas tika pārnesti no 2017. gada uz 2018. gadu;

8. tomēr konstatē, ka vairākās budžeta pozīcijās apropriācijas nav izlietotas, piemēram, ārējām sanāksmēm paredzētajā budžeta pozīcijā (B3–030. budžeta pozīcija) neizlietoto apropriāciju apmērs sasniedza 13 514,61 EUR no 45 000 EUR un publikācijām paredzētajā budžeta pozīcijā (B3–210. budžeta pozīcija) –47 530,48 EUR no 161 100 EUR u. c.; atgādina, ka ir vajadzīgi pasākumi, lai līdz minimumam samazinātu pārāk lielas budžeta aplēses;

9. ņem vērā to, ka Ombudam ir ierobežoti resursi, lai risinātu aizvien pieaugošās darba slodzes problēmu; atbalsta Ombuda prasību pielāgot štatu sarakstu faktiskajām vajadzībām un darba slodzei, nosakot pastāvīgas funkcijas, kas būtu jāveic pastāvīgajiem darbiniekiem; pieņem zināšanai štatu sarakstu, kurā 2018. gadā bija 82 štata vietas (salīdzinājumā ar 77 štata vietām 2013. gadā); aicina Ombudu ziņot par iespējamu efektivitātes pieaugumu, kas varētu rasties tikai reorganizācijas un uzdevumu pārdales rezultātā;

10. mudina Ombuda biroju sadarboties ar citām Savienības iestādēm, lai ierobežotu izdevumus; konstatē, ka Ombudam nav iekšējo tulkotāju un tādēļ tas izmanto Parlamentu un Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centru šo pakalpojumu saņemšanai; tomēr ņem vērā to, ka tulkošanas izmaksas 2018. gadā palielinājās, jo Ombuds tulkošanai iztērēja 343 771 EUR (salīdzinājumā ar 262 631 EUR 2017. gadā);

11. atzinīgi vērtē priekšzīmīgo dzimumu līdzsvaru vadošos amatos – 4 sievietes un 4 vīrieši; tomēr norāda, ka kopumā 65 % darbinieku ir sievietes, bet tikai 35 % – vīrieši; mudina Ombuda birojā nodrošināt dzimumu pārstāvības ziņā līdzvērtīgāku darba vidi;

12. saistībā ar ģeogrāfisko līdzsvaru vadošos amatos konstatē, ka Ombuda birojā 2018. gadā tika pārstāvētas sešas dažādas valstspiederības (Vācijas, Grieķijas, Īrijas, Itālijas, Polijas un Zviedrijas valstspiederība), salīdzinot ar astoņām valstspiederībām 2013. gadā (Austrijas, Vācijas, Dānijas, Grieķijas, Īrijas, Polijas, Portugāles un Apvienotās Karalistes valstspiederība); ņem vērā, ka kopējais vadītāju skaits laikposmā no 2013. gada līdz 2018. gadam tika samazināts no vienpadsmit uz astoņām personām; aicina Ombudu turpināt centienus panākt ģeogrāfisko līdzsvaru; tomēr ņem vērā, ka Ombuda birojs ir neliels un tā pamatdarbības ir specifiskas;

13. atzinīgi vērtē Ombuda centienus saistībā ar jauno dzimumpolitiku, bet pauž nožēlu par atšķirību starp katram dzimumam atvēlēto vidējo mācību dienu skaitu: 6,80 dienas vīriešiem salīdzinājumā ar 5,90 dienām sievietēm;

14. ņem vērā to, ka, pieņemot jaunus noteikumus par pagaidu darbinieku pieņemšanu darbā, lēmumu par nepilna darba laika darbu un kredītstundām un diskriminācijas novēršanas un vienlīdzīgas attieksmes politiku, pašlaik tiek ieviesta 2017. gada Cilvēkresursu politikas sistēma; ņem vērā turpmākas iniciatīvas, ar kurām tiek uzlabotas darbā pieņemšanas procedūras un pasākumi, piemēram, personāla mācību braucieni un personāla apmaiņas programmas;

15. mudina Ombudu turpināt izstrādāt ilgtermiņa cilvēkresursu politikas satvaru, kurā uzmanība tiek pievērsta darba un privātās dzīves līdzsvaram, mūžilgai orientācijai un karjeras attīstībai, dzimumu līdzsvaram, diskriminācijas aizliegumam, tāldarbam, ģeogrāfiskajam līdzsvaram un personāla pieņemšanai darbā, kā arī personu ar invaliditāti integrācijai tā personālā;

16. ar interesi norāda, ka Ombuds saistībā ar savām iekšējām darbībām ir aicinājis Eiropas Invaliditātes forumu izplatīt Ombuda aicinājumu par stažēšanos, izmantojot foruma saziņas kanālus, lai mudinātu pieteikties personas ar invaliditāti; pieņem zināšanai to, ka pieteikuma veidlapas ir pārskatītas, lai iekļautu tajās jautājumu par saprātīgiem pielāgojumiem, kas vajadzīgi atlases procedūrās;

17. atzinīgi vērtē to, ka Ombuda iekšējās kontroles standartu ietvaros tika veikti pasākumi, lai īstenotu lēmumu par aizskarošas izturēšanās novēršanu, tostarp ētikas amatpersonu (vienas Briselē un vienas Strasbūrā) un Samierināšanas komitejas locekļu iecelšanu; pieņem zināšanai to, ka visi darbinieki 2018. gada septembrī piedalījās obligātās apmācībās par ētisku rīcību (tostarp aizskarošas izturēšanās novēršanu) un 2018. gada novembrī notika īpaša sesija nodaļu vadītājiem;

18. atzinīgi vērtē to, ka tiek īstenota 2017. gadā pieņemtā rokasgrāmata Ombuda personālam par ētiku un labu rīcību, saskaņā ar kuru jaunajiem darbiniekiem ir jāaizpilda interešu deklarācijas veidlapa un darbiniekiem, kas beidz pildīt amata pienākumus, tiek sniegta informācija par viņu pienākumiem;

19. pauž nožēlu par to, ka Ombuda veiktie pasākumi saistībā ar rezolūciju par 2017. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu ietver tikai Parlamenta piezīmju pieņemšanu zināšanai lielākajā daļā minēto jautājumu, nesniedzot sīkāku informāciju; uzsver, ka Parlamenta Budžeta kontroles komitejai ir svarīgi saņemt ziņojumu par pēcpasākumu izpildi, un aicina Ombudu savā nākamajā ziņojumā par pēcpasākumu izpildi iekļaut nepieciešamās atbildes un paskaidrojumus attiecībā uz izvirzītajiem jautājumiem;

20. ņem vērā, ka 2018. gadā nebija iespējams sasniegt Ombuda galveno snieguma rādītāju attiecībā uz vispārējo atbilstību vērienīgajam 90 % mērķim; norāda, ka šis rādītājs bija 81 % (2017. gadā – 85 %), savukārt atbilstības līmenis attiecībā uz izmeklēšanu sabiedrības interesēs sasniedza 85 % (2017. gadā – 79 %); atzīst, ka pēdējais minētais rādītājs ir nozīmīgs, ņemot vērā to, ka atbilstības ietekme, visticamāk, nāks par labu plašākai auditorijai;

21. atbalsta Ombuda nodomu vēl ciešāk sadarboties ar Parlamentu, lai nodrošinātu, ka tas tiek informēts par noteikumu neievērošanu (jo īpaši attiecībā uz izmeklēšanās konstatētajām administratīvajām kļūmēm un negatīvajām atbildēm, ko iestādes sniedz saistībā ar Ombuda ieteikumiem); uzskata, ka šāda informācija, kas sniegta apkopotā un organizētā veidā, būtu ļoti vērtīga Parlamenta Budžeta kontroles komitejai; tomēr ņem vērā, ka Ombuds ir apstiprinājis – kopumā iestādēm ir tendence konstruktīvi sadarboties ar Ombudu;

22. uzsver to, ka rezultāti attiecībā uz 7. galvenā snieguma rādītāja (efektivitāte: kombinēts rādītājs sūdzību izskatīšanai un izmeklēšanu veikšanai) visiem trim komponentiem liecina par to, ka mērķis ir sasniegts vai pat pārsniegts; norāda, ka sešu un astoņpadsmit mēnešu laikā pabeigto izmeklēšanu īpatsvars ir attiecīgi 57 % un 88 % (mērķi bija attiecīgi 50 % un 80 %) un ka rezultāti attiecībā uz trešo komponentu, proti, lēmumu par pieņemamību pieņemšanu viena mēneša laikā, ir ievērojami palielinājušies no 69 % 2016. gadā līdz 86 % 2017. gadā un 2018. gadā sasniedza 90 % mērķi;

23. norāda, ka vidējais visu kategoriju sūdzību izskatīšanas laiks 2018. gadā palielinājās līdz 79 dienām (2017. gadā – 64 dienas), bet vidējais izmeklēšanas laiks 2018. gadā samazinājās līdz 255 dienām (2017. gadā – 266 dienas un 2013. gadā – 369 dienas); tomēr norāda, ka to pabeigto izmeklēšanu skaits, kas tika veiktas, pamatojoties uz sūdzībām, ir palielinājies par 53 %, un tas izskaidro vidējā laika pieaugumu visu kategoriju sūdzību izskatīšanā;

24. norāda, 2018. gadā turpināja ievērojami pieaugt (+ 17 %) sūdzību skaits pilnvaru satvarā (880 sūdzības salīdzinājumā ar 751 sūdzību 2017. gadā); 2017. gadā tas bija palielinājies par 5,5 %; ņem vērā, ka uz sūdzību pamata tika sāktas 482 izmeklēšanas salīdzinājumā ar 433 izmeklēšanām 2017. gadā (+ 11 %), un tika pabeigtas 534 uz sūdzību pamata sāktās izmeklēšanas salīdzinājumā ar 348 izmeklēšanām 2017. gadā (+ 53 %); norāda, ka sākto un pabeigto izmeklēšanu skaita pieaugums daļēji atspoguļo to, ka pārklasificēšanas dēļ vairākas lietas, kas iepriekš būtu bijušas klasificētas kā tādas, attiecībā uz kurām nav pamata veikt izmeklēšanu, tagad ir pabeigtas kā tādas, kurās nav konstatētas administratīvas kļūmes;

25. pieņem zināšanai Ombuda 2018. gadā pabeigto izmeklēšanu rezultātus, piemēram, to, ka: a) nav konstatētas administratīvas kļūmes 254 lietās (46,6 %), b) attiecīgā iestāde ir atrisinājusi jautājumu, ierosinājumi ir pieņemti, risinājumi ir panākti 221 lietā (40,6 %), c) turpmākas pamatotas izmeklēšanas nav veiktas 56 lietās (10,3 %), d) administratīvas kļūmes konstatētas 29 lietās (5,3 %) un e) "cits" – 10 lietās (1,8 %); pieņem zināšanai to, ka Ombuda pamatuzdevums ir nodrošināt to, lai Savienības administrācija kalpotu sabiedrības interesēm, un palīdzēt visiem, kam radušās problēmas saistībā ar Savienības iestādēm;

26. ņem vērā, ka kopš 2013. gada detalizēta informācija par Ombuda komandējumiem, tostarp izmaksām, mērķi un ilgumu, tiek publiskota Ombuda mājaslapā; ņem vērā, ka 2018. gadā komandējuma izdevumi bija 27 206,79 EUR (2017. gadā – 30 592 EUR); atkārtoti norāda, ka pārredzamības labad gada darbības pārskatā būtu jāiekļauj attiecīgs ikgadējo komandējumu saraksts;

27. pieņem zināšanai iniciatīvu "Labas pārvaldības balva", kuru pasniedzot, tiek oficiāli atzīts labs darbs, un kura palīdz iestādēm apmainīties ar paraugpraksi un kalpo par iedvesmas avotu turpmākiem projektiem; atzinīgi vērtē sadarbību ar Eiropas ombudu tīklu, citu dalībvalstu struktūrām un starptautiskajiem tīkliem un organizācijām, lai noteiktu un veicinātu augstākos standartus;

28. atzinīgi vērtē Ombuda darbības, kas veiktas, lai uzlabotu kiberdrošību un datu aizsardzību, piemēram, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju drošības apmācības, procedūru izstrādi attiecībā uz rīcību datu aizsardzības pārkāpumu gadījumos, savlaicīgu apspriešanos ar datu aizsardzības inspektoru un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, lai nodrošinātu privātumu projektu izstrādē; aicina Ombudu arī turpmāk ziņot par to, kā tiek īstenoti rīcības punkti par panākto progresu, tostarp par veidnes izveidi datu ietekmes uz privātumu novērtējumam un apstrādes darbību datu centralizētam reģistram;

29. atzīst pievienoto vērtību, ko Ombudam var sniegt brīvā un atklātā pirmkoda programmatūra; jo īpaši uzsver, ka tā ir svarīga, lai palielinātu pārredzamību un izvairītos no atkarības, ko rada paļaušanās uz atsevišķu uzņēmumu piedāvātajiem produktiem; atzīst arī šādas programmatūras potenciālu drošības uzlabošanā, jo tā ļauj konstatēt un novērst trūkumus; stingri iesaka visu iestādei izstrādāto programmatūru darīt publiski pieejamu ar brīvā un atklātā pirmkoda programmatūras licenci;

30. uzsver, ka ir svarīgi informēt Savienības pilsoņus par iespēju vērsties pie Ombuda administratīvu kļūmju gadījumā; ņem vērā Ombuda biroja pastāvīgos centienus palielināt atpazīstamību ar tādiem instrumentiem kā jaunā tīmekļa vietne, kura tika izveidota 2018. gadā un kurā ir ietverta pārskatīta saskarne iespējamu sūdzību iesniegšanai un lietotājdraudzīga meklēšanas funkcija; ņem vērā jauno videomateriālu, kurā uzsvērti tādi temati kā piekļuve informācijai, problēmas ar Savienības finansējumu un lobēšanas pārredzamība; norāda, ka tādās platformās kā Ombuda *Twitter* konts bija par 17 % lielāks sekotāju skaits, *LinkedIn* konta sekotāju skaits palielinājās par 13 % un *Instagram* konta sekotāju skaits palielinājās ievērojami – par 61 %; turklāt mudina izmantot brīvas un atklātas pašorganizētas sociālo tīklu platformas, īpašu uzmanību pievēršot lietotāju datu aizsardzībai;

31. mudina Ombudu panākt virzību saskaņotas politikas izveidē attiecībā uz savu pakalpojumu digitalizāciju;

32. atzinīgi vērtē sociālo plašsaziņas līdzekļu pamatnostādņu izstrādi sadarbībā ar citām Savienības iestādēm un paraugprakses apmaiņu, lai risinātu problēmas, ar kurām saskaras Savienības iestādes saistībā ar sociālo plašsaziņas līdzekļu arvien plašāku izmantošanu un ietekmi;

33. mudina Ombuda biroju turpināt centienus attiecībā uz vides pēdas nospieduma samazināšanu, piemēram, veicināt digitalizāciju, lai samazinātu papīra izmantošanu, ierobežot personāla komandējumus, veicinot videokonferenču iekārtu izmantošanu, un veicināt kolektīvā transporta izmantošanu; prasa sniegt vairāk informācijas par šo darbību īstenošanu 2019. gada budžeta izpildes procedūrā;

34. uzsver Parlamenta atkārtoto prasību pārskatīt Ombuda statūtus, ņemot vērā jaunos apstākļus un problēmas; norāda, ka tie pēdējo reizi tika pārskatīti 2008. gadā un ka 2019. gada februārī Parlaments beidzot nobalsoja par rezolūciju par projektu Parlamenta regulai, ar kuru nosaka noteikumus un vispārējos nosacījumus, kas reglamentē Ombuda pienākumu izpildi (Eiropas Ombuda statūti); norāda, ka Ombudam ir jāpieņem šīs regulas īstenošanas noteikumi; prasa Ombuda birojam nākamajā gada darbības pārskatā ziņot par šajā jautājumā sasniegto;

35. atzinīgi vērtē to, ka Ombuds veica izmeklēšanu par tā dēvēto virpuļdurvju efekta situāciju risināšanu un pārbaudīja, kā 15 Savienības iestādes un struktūras (tostarp Parlaments, Padome un Tiesa) publicē informāciju, kad to to vadošie darbinieki lūdz atļauju sākt ārēju darbu (tostarp to, cik bieži šāda informācija tiek publicēta, kā arī šīs informācijas apjomu un saturu); norāda, ka Ombuds ir guvis lielu izpratni par to, cik svarīgi šajā jomā ir stingri īstenošanas noteikumi, tomēr ir sniegti daži ieteikumi uzlabojumiem; atzinīgi vērtē Ombuda nodomu 2020. gadā veikt turpmāku izmeklēšanu;

36. atzinīgi vērtē to, ka Ombuds ir pieņēmis jaunu iekšējo paātrināto procedūru, lai izskatītu sūdzības par piekļuvi dokumentiem; ņem vērā to, ka saskaņā ar jauno sistēmu lēmumi par sūdzībām tiek pieņemti trīs reizes ātrāk nekā saskaņā ar standarta procedūru; aicina Ombudu informēt citas Savienības iestādes un struktūras par tā veiktā šīs jaunās procedūras efektivitātes novērtējuma rezultātiem;

37. atzinīgi vērtē Ombuda sadarbību ar Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai saistībā ar lietām, kas iesniegtas abām organizācijām; ņem vērā to, ka nolūkā izvairīties no dubultas izmeklēšanas ir izveidota tiešas saziņas procedūra, kas 2018. gadā sniedza pirmos rezultātus;

38. akcentē dažos iepriekšējos gados paveikto tādās jomās kā uz sniegumu balstīta budžeta izstrāde, ētikas satvars un visi ar to saistītie noteikumi un procedūras, spēcīgāka darbība komunikācijas jomā un aizvien vairāk pasākumu pārredzamības uzlabošanai; atzinīgi vērtē iestāžu pakalpojumu un sadarbības līgumu ievērojamo skaitu; uzsver to, cik nozīmīga ir Savienības iestāžu un struktūru sadarbība un pieredzes apmaiņa; ierosina analizēt iespēju strādāt oficiālā sadarbības tīklā dažādās jomās, lai apmainītos ar paraugpraksi un izstrādātu kopīgus risinājumus.